

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžf/12/2015
Identifikačné číslo spisu: 5014200460
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:5014200460.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: RS - Buildings, s.r.o., so sídlom Korytnická cesta 151, 034 73 Liptovská Osada, IČO: 346448764, právne zastúpený: Advokátska kancelária Lion Law Partners, s.r.o., so sídlom Horná 32, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: Daňový úrad Žilina, so sídlom Ul. Janka Kráľa 2, 010 01 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Daňového úradu Žilina č. 9515401/5/454646/2014/Pt z 5. februára 2014, v konaní o odvolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č.k. 21S/72/2014-162 z 5. novembra 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 21S/72/2014-162 z 5. novembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil konanie z dôvodu, že žalobca sa domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ktoré nemôže byť predmetom prieskumu v správnom súdnictve; s výnimkou § 247 ods. 3 OSP, o ktorú sa v danom prípade podľa krajského súdu nejednalo.

Z obsahu predloženého administratívneho spisu krajskému súdu vyplynulo, že žalobca sa domáhal zrušenia právoplatného prvostupňového rozhodnutia vydaného Daňovým úradom Žilina o vyrubení rozdielu dane z pridanej hodnoty v sume 13.484,77 Eur podľa § 68 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „daňový poriadok“). Proti tomuto rozhodnutiu bolo možné odvolať sa na Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky v lehote 15 dní podaním odvolania u orgánu, ktorý rozhodol v prvom stupni. Žalobca odvolanie podal a prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73 ods. 4 a 5 zákona č. 563/2009 Z.z. odvolanie žalobcu ako neprípustné zamietol, o čom žalobcu vyrozumel oznámením č. 9515401/5/1135260/2014/Pt z 26. marca 2014.

S poukazom na ustálenú judikatúru, krajský súd konštatoval, že v správnom súdnictve je možné preskúmať oznámenia podľa § 60 Správneho poriadku, keďže ide o úkon správneho orgánu, ktorého obsah môže mať autoritatívny vzťah k adresátovi, čo platí rovnako aj o zamietnutí odvolania podľa § 73 ods. 4 a 5 zákona č. 563/2009 Z.z., preto pokiaľ žalobca namietal zamietnutie jeho odvolania, ktoré považoval za riadne a včas podané, mal napadnúť žalobou práve rozhodnutie o zamietnutí odvolania. Podotkol, že nakoľko išlo o konanie s povinným právnym zastúpením, bolo úlohou právneho zástupcu koncipovať žalobu tak, aby boli splnené všetky podmienky konania v zmysle § 247 OSP, čo sa v predmetnej veci nestalo.

Proti predmetnému uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ OSP a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Považoval rozhodnutie krajského súdu za nesúladné so zisteným skutkovým stavom z predloženého administratívneho spisu a založené na preferencii formálno-procesných atribútov skúmania zákonných podmienok súdneho prieskumu správnych rozhodnutí, čím došlo k odňatiu možnosti žalobcu domáhať sa súdnej ochrany v systéme správneho súdnictva.

Žalobca zotrval na svojich záveroch, že žalovaný nepostupoval správne a zákonným spôsobom, keď po písomnom odvolaní daňového subjektu o tomto odvolaní nekonal, písomné odvolanie daňového subjektu považoval za nepodané, hoci odvolanie žalobcu bolo podané včas a v zákonnej písomnej forme.

Napriek právnej úprave podľa § 14 písm. a/ daňového poriadku stanovujúcej povinnosť daňového subjektu, ktorý je platcom DPH, doručovať podania finančnej správy elektronickými prostriedkami, bol žalobca toho názoru, že toto ustanovenie nie je použiteľné v prípade odvolania proti rozhodnutiam správcu dane, pretože by bolo v rozpore s ustanovením § 72 ods. 1 daňového poriadku, ktorú ustanovuje, že proti rozhodnutiu možno podať odvolanie, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak sa účastník konania odvolania nevzdal písomne alebo ústne do zápisnice; v spojení s ustanovením § 72 ods. 2 daňového poriadku, podľa ktorého sa odvolanie sa podáva písomne alebo ústne do zápisnice u správcu dane alebo orgánu, ktorého rozhodnutie je odvolaním napadnuté. Podľa žalobcu by bolo v rozpore s citovanou právnou úpravou, ako aj Ústavou SR, ak by bolo možné podať odvolanie len elektronickými prostriedkami, pretože by bolo porušené ústavné právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR.

V závere poukázal na rozhodovaciu činnosť správnych súdov (napr. rozsudok NS SR sp.zn. 3Sžf/21/2008 zo 14. mája 2009 v spojení s rozsudkom KS v Bratislave sp.zn. 2S/233,247/2006 z 5. decembra 2007), v ktorých súd vyhovel žalobe žalobcu podanej proti prvostupňovému správne orgánu proti rozhodnutiu správcu dane, ktorý nepripustil možnosť podať opravný prostriedok voči jeho rozhodnutiu, hoci zákon to umožňoval.

K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný podaním z 22. decembra 2014, v ktorom sa pridržiaval svojho vyjadrenia k žalobe a zotrval na správnosti svojho postupu, že v danom prípade neboli naplnené zákonné predpoklady na preskúmanie rozhodnutia prvostupňového orgánu, ktoré podľa žalobcu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď žalobca žiadal zrušenie prvostupňového rozhodnutia žalovaného a vrátenie veci na ďalšie konanie. Mal tiež za to, neboli naplnené predpoklady na podanie žaloby podľa § 247 ods. 2 a § 250b ods. 1 OSP.

Žalovaný ďalej uviedol, že akceptuje ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej oznámenie o zamietnutí odvolania bez ohľadu na jeho formu treba považovať za procesný úkon správneho orgánu, ktorého obsah má autoritatívny vzťah k jeho adresátovi - žalobcovi a že správny orgán v tomto prípade vystupuje v úlohe vykonávateľa štátnej moci, nie iba oznamovateľa, preto ho nemožno vylúčiť zo súdneho prieskumu podľa druhej hlavy, piatej časti OSP. Zdôraznil však, že žalobca nežiadal zrušiť samotné oznámenie o zamietnutí odvolania.

Pokiaľ žalobca vo svojom odvolaní poukazoval na už vyššie uvedené súdne rozhodnutia KS v Bratislave

sp.zn. 2S/233,247/2006 a NS SR sp.zn. 3Sžf/21/2008, žalovaný dodal, že zo samotných rozsudkov je zrejmé, že v danom prípade žalobca žiadal zrušiť rozhodnutia, ktorými boli v zmysle § 47 ods. 5 písm. a/ zákona č. 511/1992 Zb zamietnuté odvolania proti prvostupňovým rozhodnutiam a nežiadal zrušiť samotné prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu tak, ako v danom prípade žalobca.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1, 2 a 3 OSP sa podľa ustanovení tejto hlavy postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Podľa § 72 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov proti rozhodnutiu možno podať odvolanie, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak sa účastník konania odvolania nevzdal písomne alebo ústne do zápisnice.

Podľa § 72 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov odvolanie sa podáva písomne alebo ústne do zápisnice u správcu dane alebo orgánu, ktorého rozhodnutie je odvolaním napadnuté (ďalej len „prvostupňový orgán“).

Podľa § 72 ods. 3 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov odvolanie možno podať do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, proti ktorému odvolanie smeruje, ak tento zákon neustanovuje inak; najneskôr do uplynutia tejto lehoty možno podané odvolanie zmeniť alebo doplniť.

Podľa § 74 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov odvolacím orgánom je druhostupňový orgán. Ak rozhodnutie vydalo ministerstvo, odvolacím orgánom je minister, ktorý rozhoduje na základe odporúčania ním určenej osobitnej komisie.

Najvyšší súd sa oboznámil s obsahom pripojených spisov a preskúmal správnosť záverov krajského súdu, ako aj úvah, z ktorých pri svojom rozhodovaní krajský súd vychádzal.

Majúc ho za skutkovo a vecne správne, považuje najvyšší súd za primerané vysloviť, že sa s odôvodnením odvolaním napadnutého uznesenia v celom rozsahu stotožňuje a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dodáva nasledovné dôvody (§ 219 ods. 2 OSP):

V konaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov sú predmetom prieskumu rozhodnutia, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov v správnom konaní nadobudli právoplatnosť. Krajský súd dospel k záveru, že žalobca sa nedomáhal preskúmania takéhoto rozhodnutia a preto konanie zastavil.

Žaloba označil v žalobe ako žalovaného prvostupňový správny orgán a v petite žaloby sa domáhal zrušenia prvostupňového rozhodnutia žalovaného o vyrubení rozdielu dane z pridanej hodnoty v sume 13 484,77 € podľa § 68 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z.z.

Žalobou v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je možné napadnúť právoplatné rozhodnutia správneho orgánu, ktorý rozhodoval v poslednom stupni, a ktorým bol žalobca podľa svojho názoru ukrátený na svojich právach (§ 247 ods. 1, ods. 2, § 250 ods. 4 OSP). To znamená, že žaloba má smerovať proti rozhodnutiu správneho orgánu druhého stupňa, ktoré nadobudlo právoplatnosť. Zákonom stanovená podmienka vyčerpania riadnych opravných prostriedkov je namieste preto, aby súd nenahrádzal odvolací správny orgán.

Najvyšší súd stotožňujúc sa s právnym posúdením krajského súdu konštatujúc, že neboli splnené zákonné podmienky na prieskum správneho rozhodnutia, keďže žalobca v žalobe označil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, napriek tomu, že odvolanie podal a prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73 ods. 4 a 5 zákona č. 563/2009 Z.z. odvolanie žalobcu ako neprípustné zamietol, o čom žalobcu vyrozumel oznámením č. 9515401/5/1135260/2014/Pt z 26. marca 2014. Najvyšší súd zastáva názor, že napriek formálnemu označeniu oznámenie ide o akt správneho orgánu v druhom stupni, ktorý sa priamo dotýka práv účastníka konania a ktorým môžu byť tieto zasiahnuté, preto ho nemožno vylúčiť zo súdneho prieskumu.

Názor žalobcu, ktorý s poukazom na súdnu prax a rozhodnutie KS v Bratislave sp.zn. 2S/233,247/2006 v spojení s rozhodnutím NS SR sp.zn. 3Sžf/21/2008, tvrdil upretie práva na súdnu ochranu, nie je vzhľadom na obsah pripojeného spisového materiálu opodstatnený, pretože ako správne podotkol žalovaný predmetom prieskumu boli v predmetnej veci rozhodnutia, ktorými správny orgán zamietol odvolania žalobcu a nie prvostupňové rozhodnutia, ako je to v prejednávacom prípade.

Napriek vysloveným námietkam žalobcu proti postupu správneho orgánu v konaní o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného č. 9515401/5/454646/2014/Pt z 5. februára 2014, ktorý považoval za nedôvodný, sa najvyšší súd z dôvodu, že žaloba proti druhostupňovému rozhodnutiu (oznámením č. 9515401/5/1135260/2014/Pt z 26. marca 2014) nesmerovala, zaoberať nemohol zaoberať.

Podľa § 250d ods. 3 OSP súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2).

Najvyšší súd z obsahu podaného odvolania, ani z ďalšieho obsahu predložených spisov nezistil pochybenie krajského súdu týkajúce sa jeho postupu v konaní, v skutkovom hodnotení veci, alebo v jej právnom hodnotení, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie odvolaním napadnutého uznesenia. V prípade žalobou napadnutého prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu ide o rozhodnutie, ktoré samo osebe nemôže byť predmetom preskúmania súdom. Krajský súd v Žiline preto postupoval správne, keď konanie podľa ustanovenia § 250d ods. 3 OSP zastavil.

O trovách odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol v zmysle § 224 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 OSP a § 250h OSP tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal. Úspešnému žalovanému náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

Najvyšší súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z., Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.